

Com es comença un castell

Per Joan Ferrón

El procés del bastiment d'un castell comença pels fonaments, és a dir, pels baixos. Cal que la distància entre els baixos sigui la correcta, i és de vital importància per al futur de l'estructura que aquesta distància es mantingui constant al llarg de la construcció del castell. A la feina d'establir aquesta "distància ideal" entre els baixos se li diu "quadrar el castell". Un petit desquadrament degut, per exemple a un error de càlcul, al moviment d'un baix, o a una entrada massa brusca d'un element de la pinya, pot generar una important desviació en els pisos més alts, deixant a algun casteller del tronc en una posició molt difícil de defensar, i comprometent seriosament l'èxit del castell, i l'integritat dels castellers.

Un cop s'han quadrat els baixos, els contraforts, que s'agafen entre ells pels braços per tal de protegir la quadratura del castell, i les rengles de mans, formants tots ells en una filera darrere de cada baix, es posen "a tocar" pit amb esquena. "A tocar" vol dir simplement això, a tocar, preparats per a donar pit (per a pretar), però sense donar-lo encara. Si aquests rengles donessin pit en aquest moment, la pressió hauria d'ésser assumida només pel baix, que molt probablement hauria de cedir, i variar la seva posició (per exemple, fent una passa endavant), amb la qual cosa el castell quedaria desquadrat.

A continuació entren les agulles, sempre una a una, normalment en funció de la seva experiència. Com que quantes més agulles han entrat al castell, menys espai queda per a les que encara han d'entrar, és convenient que entri en primer lloc la de menys experiència, per tal que tingui més espai. Malgrat això, cal tenir en compte que l'entrada de les agulles, degut al poc espai existent entre els baixos, sol provocar una pressió dels baixos cap al seu darrere, que, ara si, ha de ser compensada correctament pel pit dels rengles de contraforts i mans, a fi i efecte de que l'entrada de les agulles no suposi un moviment dels baixos i com a conseqüència, un desquadrament.

Les agulles omplen el forat existent entre els baixos, format un coixí de seguretat davant d'una eventual caiguda per l'interior del castell, però tenen com a funció bàsica trabar els genolls dels segons per tal d'evitar que es pleguin. Això ho fan agafant amb la mà esquerra la roba del camal esquerra dels pantalons del segon, a l'alçada del genoll, i fent el mateix amb la mà dreta i la cama dreta del segon, treballant així amb els braços creuats. Això implica moviment en l'interior de l'espai delimitat pels baixos i, és clar, risc de desquadrament. Per tal d'evitar al màxim moviments un cop dins, és recomanable que les agulles entrin amb molta cura, que col·loquin els peus a lloc en el menor número de moviments possibles, i que entrin ja encarades al baix, i amb els braços preparats per a ser alçats.

A partir del moment en que entren les agulles, les rengles de contraforts i mans, a l'ordre del baix, segueixen donant pit fins al final del castell en la justa mesura per a mantenir la quadratura del castell.